

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของธนาคารในการรายงานธุรกรรม

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ขอหารือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของธนาคารในการรายงานธุรกรรม โดยมีประเด็นหารือดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีมีบุคคลภายนอกซึ่งอาจเป็นลูกค้าของธนาคารหรือไม่ก็ได้ตกลงทำสัญญาเช่าทรัพย์สินของธนาคาร (NPA) ที่มีมูลค่าทรัพย์สินเกินกว่าห้าล้านบาท เข้าข่ายต้องรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินตามแบบ ปง. ๑-๐๒ หรือไม่ เพราะเหตุใด

ประเด็นที่ ๒ ตามประเด็นที่ ๑ หากต้องรายงาน ธนาคารจะต้องแยกพิจารณารายงานเฉพาะกรณีที่เป็นลูกค้าของธนาคารเท่านั้นหรือไม่ หรือต้องรายงานทั้งที่เป็นลูกค้าและไม่เป็นลูกค้าของธนาคาร (ลูกค้าของธนาคารในที่นี้ หมายถึง บุคคลที่เคยทำธุรกรรมหรือเคยมีความสัมพันธ์กับธนาคารมาก่อน ส่วนที่ไม่ใช่ลูกค้า หมายถึง บุคคลอื่นที่ไม่เคยทำธุรกรรมหรือไม่เคยมีความสัมพันธ์ใดๆ กับธนาคารมาก่อน)

สำนักงาน ปง. ได้พิจารณาข้อหารือแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้นิยามคำว่าธุรกรรมไว้ว่า “ธุรกรรม” หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรม สัญญาหรือการดำเนินการใดๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งในกรณีนี้ การที่ธนาคารตกลงให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเช่าทรัพย์สินของธนาคาร เป็นการตกลงทำนิติกรรมสัญญาซึ่งมีทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งสัญญาจึงเป็นธุรกรรมตามความหมายที่กฎหมายกำหนด ซึ่งโดยหลักเมื่อมีการทำธุรกรรม ธนาคารมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมมายังสำนักงาน ปง. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด เฉพาะกรณีเป็นธุรกรรมที่ลูกค้าของธนาคารได้ทำขึ้นเท่านั้น แต่สำหรับบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นลูกค้าของธนาคารก็ไม่จำเป็นต้องรายงานการทำธุรกรรมมายังสำนักงาน ปง. อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นลูกค้าของธนาคารหรือไม่นั้นให้ธนาคารพิจารณาตามนิยามของคำว่า “ลูกค้า” ตามนัยข้อ ๓^๑ ของกฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ ตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน และ ข้อ ๒^๒ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา โดยให้พิจารณาประกอบวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจธนาคารฯ เป็นหลัก กล่าวคือ แม้ขณะที่เข้าทำธุรกรรมนั้นผู้ทำธุรกรรมจะไม่เคยทำธุรกรรมหรือไม่เคยมีความสัมพันธ์ใดๆ กับธนาคารมาก่อนซึ่งธนาคารถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่เป็นลูกค้าของธนาคาร

^๑ กฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน ข้อ ๓ บัญญัติว่า “ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

^๒ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ข้อ ๒ บัญญัติว่า

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

แต่หากธุรกรรมนั้นเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ธนาคารดำเนินการเป็นปกติธุระตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ธนาคารก็ต้องพิจารณาจัดให้บุคคลดังกล่าวเป็นลูกค้าของธนาคารที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมมายัง สำนักงาน ปง. ด้วย ซึ่งตามประเด็นหารือการที่ธนาคารนำทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ออกให้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าเป็นบุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้เป็นลูกค้าของธนาคาร หากธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่าธุรกรรมการเช่าทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ธนาคารดำเนินการเป็นปกติธุระตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ธนาคารต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวเป็นลูกค้าของธนาคาร และต้องรายงานการทำธุรกรรมของลูกค้ามายัง สำนักงาน ปง. โดยสำหรับธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป ธนาคารต้องรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวตามแบบ ปง. ๑-๐๒ ทั้งนี้ โดยนัยมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๒)^๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๓ (๒)^๔ ของกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

พันตำรวจเอกสีหนาท ประยูรรัตน์
เลขาธิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

^๓ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน เมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าวเป็น

...

(๒) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓ บัญญัติว่า การรายงานการธุรกรรมของสถาบันการเงินต่อสำนักงานในกรณีที่เป็นธุรกรรม มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) ให้กระทำเฉพาะที่เป็นธุรกรรม ดังต่อไปนี้

...

(๒) ธุรกรรมตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๒) มีมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป เว้นแต่ ธุรกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งหามทรัพย์ที่เป็น